

Стрічай волю, Україно!

Нам пора для України жити!

I. Franko

Народна газета
Верховинського району

Верховинські ВІСТІ

№34 (6145)

П'ЯТНИЦЯ,
21 СЕРПНЯ
1998 року

Шир. 36 см.

НОВИНИ

Філії "Гуцульщина" - 5 років

"Верховинські вісті"

В другій половині серпня 1991 року тодішній міністр освіти Петро Таланчук підписав наказ "Про створення філії "Гуцульщина" Інституту українознавства Київського національного університету імені Тараса Шевченка".

Із цим юним ювілеєм широко вітаємо науковців з "Гуцульщини", відзначаємо, що за цих п'ять років

написала філія сторінку в історії Гуцульщини. Завдяки старанням філії розпочато дослідження минулого краю устами старожилів, вже традиційними і обов'язковими стає зхист матур (творчих робіт) випускниками шкіл, значна робота ведеться в дослідженні природних ресурсів Гуцульщини. Помітний вклад науковці філії залишають на сторінках періодичних видань, "Гуцульського календаря". Залишається побажати — так тримайте далі!

"Ми - діти Світла"

Так називається третя книга Катерини Ватаманюк, яка дніми побачила світ. Ця приємна подія радощами тим, що попередні книги користувались особливою пошаною і зацікавленістю читачів, а "Ми - діти Світла" продовжує навчати нас високої духовності, глибше пізнати те, що ми не випадково

живемо на цій землі, що на землі все взаємопов'язано. Книга вчить, заставляє спільно робити добро людям.

З роси і води Вам, Катерино Миколаївно. Хай творчі успіхи і Божа ласка будуть Вашими супутниками в житті.

"Жаб'є" знову відкрило двері

Прекрасне кафе "Жаб'є" спорудив у свій час колгосп "Радянська Верховина" в с. Верхній Ясенів. Але через економічні негаразди кафе змінило власника і... зчинилось.

І ось нарешті "Жаб'є" відкрило

двері вдруге. Тут відкрило своє кафе верховинське МП "Торг". Знаючи досвід і уміння директора цього підприємства Василя Рибенчука, можна впевнено сказати, що це буде пристойний заклад громадського харчування.

Верховинський хліб - найсмачніший

Мається на увазі хліб, який випікає, відкрита напередодні 7-ї річниці незалежності, хлібопекарня "Верховинський коровай". Випікають тут хліб на німецькому обладнанні поки що п'яти сортів. Хоч в перспективі асортимент буде значно збільшений і може досягти понад 20 видів хлібобу-

лочних виробів. Радше те, що нарешті й Верховина може похвалитися запашними, смачними буханцями і створено помітну конкуренцію бізнесменам, які завозять хліб з-за меж району. Крім того, створено нові робочі місця.

Створена "Словена", а "Крона" розширює виробництво

Спільне українсько-чеське підприємство "Крона" — по праву вважається одним із кращих підприємств у районі і по сумі сплачених податків, і кількості переробленої деревини, і імпортованому технологічному обладнанню.

"Крона" планує надалі розширити виробництво за рахунок освоєння виробничих потужностей лісо-

комбінату і переробляти щорічно понад 25 тисяч кубометрів деревини. Є надія, що буде рівнятися на "Крону" й інше українсько-словацьке підприємство "Словена", яке напередодні Дня незалежності створено у Верховині на базі ВАТ "Верховинський лісокомбінат". А лісокомбінат — збанкрутував.

Знають наших і в Європі

Непогано виступили на Кубку Європи в Закопане (Польща) верховинські стрибуни з трампліна.

У своїй віковій групі Віталій Прокоп'юк здобув шосте місце. Його відзначено дипломом і кубком.

Маріяка ШКРИБЛЯК з Верховини (прис.Кривець) народилася, як і незалежна Україна, 24 серпня 1991 року

Інтерв'ю з

Наталка ПХОПІЧ

Напередодні Дня незалежності України на актуальні питання сьогодення відповідає голова райдержадміністрації Петро ПОНІПОЛЯК

— Українська держава відзначає свою 7-у річницю. Ви не просто свідок цих подій, а й активний учасник процесу державотворення. Що можете з цього приводу сказати?

— Сім років незалежності України. Цю дату громадяни нашої держави зустрічають з суперечливими почуттями. Значно, для історичної оцінки це занадто малий період. Але для перших висновків, особливо песимістичних, матеріалу нагромадилось чимало. Та спробуємо об'єктивно поглянути на саме явище незалежності України, на ті процеси, які відбуваються в нас, на перспективу нашого розвитку.

Сам факт проголошення незалежності Української держави можна розглядати як певний підсумок історичної боротьби українського народу за свою самостійність, з її героїчними та трагічними періодами. Але водночас це і наслідок загальносвітової тенденції розпаду багатонаціональних утворень та загострення внутрідержавних суперечностей на ґрунті нашого незадоволення владою бюрократичного апарату. Саме шасливий збіг цих факторів сприяв утворенню так званого суб'єктивного фактору революційної ситуації, коли ніби не хотіли жити по старому, а верхи не могли правити по старому. Цим і пояснюються теми демократизації суспільства, рист громадянської активності, а в результаті широка підтримка самої ідеї незалежності України. Свідченням цього є не тільки переважна більшість у Верховній Раді при прийнятті Акту проголошення незалежності України 24 серпня 1991 року (221 з 346 депутатів проголосували "за"), а про значно важливіше — повна підтримка цього Акту на загально-

Шановні верховинці!

Районна державна адміністрація та районна рада сердечно вітають Вас з нагоди великого всенародного свята — Дня незалежності. Сім років тому Верховна Рада прийняла Акт про державну незалежність України. Здійснилося віковиче прагнення українського народу — відновити власну державу.

Рік незалежності нашої держави — це роки самоствердження і самоусвідомлення. Складний період зараз ми переживаємо, але головний підсумок минулих семи років очевидний — демократична Україна посіла належне місце на політичній карті світу.

Досвід цих років показує, що державотворчий процес привабливий і надзвичайно складний. Праця й терпіння, громадянська мужність і відповідальність, взаємодія і мир — тільки всі ці чинники забезпечать відне буття, процвітання держави і щастя її громадян.

Вірається, що це всенародне свято додасть сил і снаги всім у побудові міцної держави.

У цей святковий день бажаю Вам, дорогі земляки, міцного здоров'я, сил і мужності, оптимізму і віри, наснаги в праці на благо незалежної України.

СЛАВА УКРАЇНІ!

П.ПОНІПОЛЯК,

голова райдержадміністрації,

Д.СТЕФАНЮК,

голова районної ради.

Сьома річниця незалежності — не рядова подія

українському референдумі 1 грудня 1991 року (90,35%).

Та це був лише перший, так би мовити, декларативний крок на шляху до незалежності.

Другий крок був також не занадто важкий — зруйнування старих імперських утворів та ідеологічних догм. Але вже тут проявилась неоднорідність політичних, соціальних, національних, релігійних поглядів та інших факторів, що залишилися в спадок від старої системи або були внесені новими суспільними процесами. В результаті наявності таких суперечностей

не вдалось відійти в першу чергу в державотворчій від традиційної радянської схеми. Спроби вибудови радянської вертикалі притаманні і нинішній Верховній Раді. З іншого боку, в державі почалося сліпе копіювання законодавчих зразків державотворчості та управління. Механічне перенесення історично застарілих форм та інземних зразків привело до еkleктичної структури виконавчої влади та місцевого самоврядування. Яка, на жаль, не дозволяє в повній мірі управляти економічними та соціальними процесами на нинішньому перехідному етапі.

— Та, напевно, не лише негативний досвід набутий в процесі будівництва держави.

— Звичайно, незважаючи на помилки і прораханки, державотворчий процес розвивався досить динамічно і плідно. Творення власних законів сприяло формуванню таких державних атрибутів як армія, прикордонна і міліція служби, національної гвардії, служби безпеки, громадянства, державних символів (гімн, герб і прапор). Наступним кроком було введення національної валюти — гривні. Та найважливішим здобутком народу незалежної України було прийняття Конституції — 28 червня 1997 року.

Хоча ряд положень Конституції є результатом взаємних поступок та компромісів між різними політичними угрупованнями, однак в цілому — це є Основний Закон держави, яка прагне зайняти своє гідне місце в суспільному світовому співтоваристві. Головною сутністю Кон-

Сьома річниця незалежності — не рядова подія

стор. 14

стигуді є проголошення України правою соціальною державою з гуманним ідеалом, де Україна постає як держава, що виконає і дотримується всіх загальноприйнятих норм міждержавного та міжнародного співжиття, з суспільством рівного права і соціальною захисту та ідеологією гуманного відношення до всіх жителів держави незалежно від громадянства, національності, політичних поглядів, соціального стану, віросповідання.

— Зараз в нашій державі дуже багато політичних партій, блоків. Кожен по-своєму бачить Україну, є намагання навіть внести зміни до Конституції стосовно державного устрою, власності та інше.

— Принциповим є положення про те, що зміни до Конституції не може вносити жоден державний орган. Це положення досить важливе, оскільки процеси демократизації суспільства викликали бурхливий розвиток партійних та громадських формувань. Досить нагадати, що в останніх виборах до рад брало участь 30 виборчих блоків, в склад яких ввійшло більше 50 партій та громадських організацій. Відбулася певна політична структуризація і в керівництві, і в суспільстві в цілому. Політологи по-різному класифікують течії: на лівих, правих, центристів або ж на соціалкомуністичну, загальнодемократичну, національно-демократичну та націонал-радикальну. Але більш правильно було б класифікувати на реформаторську і консервативну течії. Ті, хто не відноситься до жодної з них і з кон'юктурною метою перебігає від одної до іншої течії, у всі часи називалися "солотом". В реальному житті нам перешидує не політичні опоненти, бо існування цивілізованої опозиції притаманне всім демократичним системам, а політичні авантюристи, які, використовуючи труднощі переходного етапу, прагнуть здійснити свої амбіції. Тому саме вони піддають критиці всі і всякі дії керівництва держави, місцевих органів влади, не пропонує нічого дієвого, окрім демократичних закликів.

— Ми говорили про неоднозначну оцінку проголошення незалежності України, про серйозні нарікання на економічне та соціальне становище громадян. І насправді негаряди в нашому житті існують. Деякі можна почути, що в сусідніх державах ситуація уже давно стала кращою.

— Найважливішим місцем для критики стала економічна та соціальна політика нашої держави. Потрібно визнати, що в реалізації економічного курсу, спрямованого в першу чергу на глибоке реформування національної економіки на шляху до ринку, було допущено багато помилок і промахів. Водночас не можна забувати того, що Україна в багатьох факторах невідомо відірвалася від своїх історичних заходів, але і ссидних і лінійних сусідів. Найпершим з них була відсутність державницької традиції. Адже майже всі ссидні народи мали реальні, або недавно втрачені державні утворення, були живі носії державницької традиції. Ми цього не мали. З іншого боку економічний уклад Польщі, Чехословаччини, Угорщини ще в часи комуністичного правління мав перехідний характер з елементами приватного підприємництва та власності. Звичайно, що це знайшло своє відображення в побудові економічної стратегії і політики. Непродумані половинчасті реформистські заходи розмичли на імпортних ринках не завжди спрацьовували, а ноди викликали негативні наслідки. Якіривим прикладом є невміле використання вкладів громадян в Ощадних банках, або нерациональне використання землі в результаті пільг для різних землекористувачів незалежно від наслідків господарювання. Цим частково пояснюється складне становище національної економіки, затисненої в лещатах міжнародної конкуренції та державного податкового тиску.

— То, можливо, слід переглянути економічну політику. Піти по шляху Білорусі, мається на увазі, повернутись до коман-

дно-адміністративної системи?

— Але це далеко не свідчить в користь відмови від ринкових реформ. Саморегулюючий механізм ринкової економіки діє на самовідновлення безупинно і безповоротно, якщо йому не ставити штучних перешкод у вигляді різних законних та незаконних обмежень. І вже зараз в економіці нашої держави відчутно значення покращення. Навіть незброєним оком видно появу конкурентнопрограмоної продукції українських товаровиробників. Відновлюється діяльність зупинених підприємств, вводяться нові потужності. Поступово наращується валовий національний продукт. А це в свою чергу дає надію на розв'язання найгострішої соціальної проблеми — виплати заборгованості з заробітної плати, пенсій та соціальних виплат. Активні дії уряду з цього питання дають відчутні результати і знаходять підтримку громадян України.

Обнадійливим є і покращення співпраці всіх гілок державної влади. Поліція і активні дії Президента Леоніда Кучми знаходять підтримку нинішнього керівництва Верховної Ради, наполегливо реалізуються урядом та місцевими органами управління. Немає протистояння між державними органами та місцевими самоврядуваннями, яке, на жаль, мало місце. Все це дає певні підстави для оптимізму, вселяє віру в те, що криза буде подолана.

— Що можна сказати про господарство нашого району? Як справи у нашому районі? Чи є здобутки?

— Зокрема в нашому районі протягом останніх років вдалось не допустити спаду виробництва. А найбільш адекватний показник господарської діяльності — приріст податку в порівнянні з відповідним періодом попереднього року складає біля 10 відсотків. В цьому місяці на базі лісокомбінату почало працювати спільне українсько-словацьке підприємство "Словена", яке повинне давати біля половини всієї промислової продукції району, розширює свої потужності СП "Крона", одержав необхідну виробничу базу Верховинський державний лісогосп, почав працювати новий хлібозавод, трохи раніше введено в дію пивоварню, стабільно працює молокозавод. На жаль, не виправдалися наші сподівання на урожай грйбів та дикорослих ягід, а це відчутний удар по бюджету наших громадян. Більш оптимістичний прогноз в сільському господарстві, де є значне поголів'я худоби та збрали хороший урожай кормів.

Незважаючи на значні труднощі, вдалось повернути квітень району майже 1,5 млн. грн. заборгованості з заробітної плати та соціальних допомог. Спільними силами проведено підготовку шкіл до нового навчального року. Зважаючи на гуманітарну допомогу міжнародного фонду "Діти Чернобиль", покращується забезпечення медичних закладів району. Є певні здобутки в будівництві. До 1 вересня будуть завершені роботи на новому корпусі Довгопільської школи, до нового року планується реконструювати під школу приміщення турботителів с.Пробійчівка, влаштувати покриття на новобудові райлікарні, Яблунської та Блгоберської шкілах. Буде споруджено мости на р.Черемош в с.Барівково та селищі Верховина, проведено капітальний ремонт доріг Ільча-Буркут, Гриньва-Галочино.

— А які надії на майбутнє? Ваші побажання!

— Поступово змінюється і свідомість людей. Вони розуміють, що ніякі обіцянки і декларації не створюють кращого життя. Тільки наполеглива праця, використання існуючих можливостей, пошук резервів, організованість і порядок допоможуть нам подолати сьогоднішні негаряди. А при такому розумінні легше працювати, легше вирішувати проблеми.

Сьома річниця — не рядова подія. Цифра сім Господня. Шість днів Бог творив, а на сьомий, задоволений своєю працею, відпочивав. І хочеться побажати нашому народові, щоби ця дата з Божого промислу принесла умиротворення в нашій державі, дала матеріальне задоволення та духовну благодать всім її громадянам.

Петро Миколайович ЛЕСІВА (на знімку) добре знають у Верховині. Високого зросту, з сивиною на скронях, трохи структурованого пасодного (роки вже), довірливий, з прекрасним характером. Але не всі знають, що Петро Миколайович влітку року (до повернення осінню 1944 року) воював в кураці Різун в Чорталі лісі в складі Української повстанської армії за незалежність і свободу України. В 122 бойових операціях брав Петро Миколайович участь проти німецьких окупантів. "Господи Боже збері мені життя і в радий, — говорить Петро Миколайович, — що живу в рідній Україні. Але сумно, що кругом панують несправедливість, розбрат. Україна і її багатства може піднятися економічно за кілька років. Для цього не треба ні закордонних кредитів, ні надзвичайних старань. Лише треба, щоб між людьми була єдність, панувала взаємодопомога, любов один до одного, до природи, до рідної мови. Віра в Бога, віра в добро, віра в Україну порятують нас". — вступний ветеран повстанського руху. З ним ніколи не погодитися. "Адже кожен повинен зрозуміти, — продовжує Петро Миколайович, — життя не вічне. Кожна людина рано чи пізно піде з цієї землі. А чи вона виконала Божі заповіді? Пригадаю, як батько заповідав мені: не обивай. І, беручи участь в бойових операціях, завжди пам'ятав цей батьків заповіт. Тому пам'ятаю всі: любов'ю і добром будуюмо державу. Тоді всі будуть щасливі".

Незалежність

Станіслав КУЛЬЧИЦЬКИЙ,
ДІЯЧ

24 серпня 1991 р. Верховна Рада УРСР прийняла Акт проголошення незалежності України. Посилаючись на Декларацію про державний суверенітет від 16 липня 1990 року, парламент заявив про утворення самостійної Української держави.

Прийнятий Акт підлягав підтвердженню на всенародному референдумі. Його призначили на 1 грудня 1991 року. У референдумі взяли участь 84 відсотки громадян України, понад 90 відсотків з яких підтримали рішення Верховної Ради.

Декларація про державний суверенітет була проголошенням намірів. Референдум підтверджував документ. Отже, саме 24 серпня, коли позачергова сесія Верховної Ради УРСР прийняла Акт проголошення незалежності України, і є тим днем, від якого ведеться відлік незалежності нашої держави.

Головну мету історичного дослідження завжди становить виявлення причинно-наслідкових зв'язків між подіями. Зв'язок між Актом проголошення незалежності України і спробою державного перевороту 19-21 серпня 1991 року у Москві лежить на поверхні. Зрештою, сам парламент серед трьох причин, якими керувався, коли прийняв своє рішення, на перше місце поставив "смертельну небезпеку, яка нависла над Україною в зв'язку з державним переворотом в СРСР 19 серпня 1991 року".

Це не означає, однак, що за відсутності спроби перевороту Радянський Союз продовжував би існувати й досі. Стверджуючи так, противники самостійності України пробують довести непадковість і необов'язковість Акту проголошення незалежності. Мовляв, причиною розпаду СРСР була тільки помилка, недоцільність, чи навіть злочин, — хто як кваліфікує цю спробу перевороту, — найбільшого оточення М.С.Горбачова.

Слова про смертельну небезпеку, яка нависла над Україною, справді мають підставу. Недала горбачовська перебувала обернулася соціальною революцією, яка викликала докорінне послаблення союзного центру і тому потягла за собою революцію національну.

Проголошуючи незалежність України, Верховна Рада висказала ще на дві підстави, якими вона керувалася: тимчасовістю традиційно державотворення в Україні і пра-

во на самовизначення, перелічене тодішньою Конституцією СРСР, Статутом ООН та іншими міжнародно-правовими документами.

Так, український народ мав право на власну державність. Його генієм була створена в добу раннього середньовіччя держава Володимира Великого і Ярослава Мудрого, у XVII столітті — Козацька держава гетьмана Богдана Хмельницького, на початку XX-го — Українська і Західноукраїнська народні республіки. Проте історія українського народу, його багатонісна боротьба за свободу і незалежність в імперські і радянські часи ретельно приховувалася. Наша історична традиція розглядалася як вибуховий матеріал у державних підручках.

Разом з тим компартійно-радянський союзний центр не міг заперечувати державні права українського народу. Україні дали державність — з кордонами, столицею, органами виконавчої і законодавчої влади, державною символікою і навіть місцем членства-засновника ООН. У радянських конституціях, починаючи з утворення СРСР, завжди була стаття про право союзної республіки на самовизначення аж до відокремлення.

Насправді ж СРСР залишався унітарною державою. Якщо знаходився смішний, які робили спроби використати декларовані положення для досягнення реального суверенітету, дисидентської компартійно-радянський режим жорстко розправлявся з ними. Коли Левко Лук'яненко наприкінці 50-х створив організацію, яка ставила за мету добитися виходу України з СРСР, тобто реалізувати ст.14 Конституції УРСР і ст.17 Конституції СРСР, його зашукали у зрад батьківщини і спочатку засудили до розстрілу. На аргумент зашуканого про відповідність цілей організації конституційним нормам слідчий відповів афористично: "Конституція суцільно для заграниччя".

Акт проголошення незалежності України був зустрінутий у світі скептично. Більшість аналітиків і політичних діячів не вірили в те, що незалежна Україна можлива. Адже вона перебувала у складі Росії майже три з половиною століття. Весь цей час — десять поколінь! — русифікатори імперського центру не марнували.

З тим більшим ентузіазмом світова громадськість зустріла переконливі результати всенародного референдуму на підтримку

Акту про незалежність. Тільки у грудні 1991 року незалежну Україну визнавали 68 держав. Ця безпрецедентна демонстрація підтримки провідними країнами світу і найближчими сусідами державних прав українського народу була викликана більш глибокими причинами, ніж звичайна солідарність. Внаслідок своїх розмірів і чисельності населення Україна гарантувала своїм незалежним статусом необоротність геополітичних змін, що відбулися в Європі з кінця 80-х років.

За сім років зроблено багато для зміцнення незалежності України. Створено інститути, структури і установи, які забезпечують економічні і політичні функції незалежної держави. Побудовані самостійні фінансова, міжна і податкова системи. Запроваджено в обіг незалежну грошову одиницю, розв'язується проблема кадрів.

Україна своєю політикою у Співдружності Незалежних Держав парадизувала спроби перетворення її у новий різновид союзного центру або у військово-політичний блок. У договорах, укладених з усіма сусідами, підтверджено непорушність кордонів, успішкованість від УРСР. Розв'язана проблема ракетно-ядерної зброї, яка залишилася на території України після розпаду СРСР. Приєднання до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї забезпечило нашої країні підтримку великих держав і міжнародних організацій.

П'ять років тривав в Україні виснажливий конституційний марафон. Але він завершився прийняттям Основного Закону, який за всіма параметрами вважається найбільш досконалим для країни, яка долає труднощі переходного періоду — від тоталітаризму до демократії, від директивної економіки до вільного ринку.

Ті, хто будував 80 років тому на уламках Російської і Австро-Угорської імперії демократичні українська держави, зустрілися з несприятливою міжнародною обстановкою. Це було однією з основних причин загибелі Української і Західноукраїнської народних республік. Ті, хто будує сучасну Україну, користуються матеріальною і моральною підтримкою міжнародного співтовариства. Це має істотне значення для зміцнення незалежності. Однак тіло від нас самих залежить успіхи у розбудові економіки, забезпеченні гідного рівня життя народу, досягненні соціального миру в суспільстві.

Олена ГРИГОРАК,
завіддямом
економіки газети
"Верховинські
вісті"

АВТОР-СТОРИНКА

Ми вже стали дещо в'їдливими і надокучливими щодо того, що звикли всіх повчати: і як Богу молитися, і як жити, і що споживати. Але людині (кожній!) дається право вибору. І з сотень, із тисячі варіантів вона вибирає свою дорогу, свою долю. Як їй там поведеться — чи плакатиме від щастя, а чи ковтатиме сльози кривди й образи — то вже залежатиме від багатьох обставин, залежатиме і від самої людини, що поставить вона на стіл, а що під поріг...

Вона

Жінка, про яку маю намір розповісти, не ставила собі у житті захмарних цілей, не снідала неземними красеннями, не шукала і не сподівалась на казковий скарбін. Просто закінчила школу, здобула професію бібліотекарки і почала працювати у рідному селі на такій малопомітній, і ніхто не сказав би, що престижній посаді.

І заміж вийшла не за незнайомого принца, а за звичайного сільського хлопця, який хіба що ростом вищий, та плечу мав ширше, і робити йому було, і слава Богу, таким й дотепер залишився.

Отож ми вже вестигли багато що розповісти, а того, про кого розповідаємо — не назвали. А це ж Ганна Григорівна Марфієвич із Довгополя. Така мила і молода, всупереч літам і клопотам, така незвичайна своєю повсякденною заклопотаністю і чарівністю. У неї з Іваном троє таких же продинних та шедрих душею дітей. Та про них трохи згодом.

А спочатку про отой скарбін незвичайний скарб, з котрим не розминулася душа Ганни Григорівни і завдяки якому і вона світиться якоюсь незвичайною красою, і все, що її оточує, стає одухотвореним. Здавалось б, ну, що аж такого складного в роботі бібліотекарки? Та ще й у нашні дні загальнобизансованої економічної скрути. Відкрити двері всього лише 2-3 рази на тиждень? Зачекати, чи хтось не повернеться книжкою поминати? І знову замкнути ті ж таки двері?

Оце й усього. Але Ганна Григорівна не була б сама собою, коли б тільки цим обмежувалась. Коли лише шийде на сільську дорогу, починається її спілкування з людьми. І в кожного до неї якісь прохання, і кожному стає потрібне її добре слово поради, її добра усмішка. Це ж бо з її участю і "вечорниці" в сільському домі "Просвіти" організовувались, і відзначення кожного свята, а нещодавно у районній бібліотеці влаштувала Ганна Григорівна виставку власних вишивок. Хто на що своєрідну гостину красноріччя, заміслався. Приглядався. Милувався красою узорів і кольорів, вбирив у душу неповторну урочистість, котру

створювали рукотворні дива цієї обдарованої рукодільниці.

Отак ми обмовились про ще один надзвичайно важливий хист сільської бібліотекарки. Не в її характері обмежуватись рамками стандартних обов'язків. А як ви думаєте, чому? Та ж певно, що будь вона іншою людиною, і вела б себе по-іншому. А так — у вишитій на всі рукави українській сорочці, з ширшою усмішкою — така вона і на сцені, і в своїй світлиці, і в гостях на родинних святах. Такою знають її і вчителі її дітей, і синові друзі, і подруги двох донечок. Це ж треба! При найвищих негараздах Віталікова мама (так її усі в класі, де син навчається, величають) свято організувала із оглядками сімейного скарбу — вишивкою та різьблених речей (це вже інша приточка творчої родинної ріки — Івана Михайловича). Із обов'язковим частуванням. Приглядалися дівчатка до вишивки Віталікової мамини і думали: а що ж я? Чи зуміла б? Бо в житті, видно, без краси суцужно жити. І якось холодно, незатишно. Купити, правда, багато чого можна, але воно не таке. Нема в ньому того тепла, що в отій скатертині чи наклепці, що вишиті власними руками. А в'язані, гантовані речі... Задивився!

То що ж воно за диво, що ця обдарована Богом жінка не тишиться тим, що їй вдається стільки красивих речей створити, а ніби вихлопує цією красою перед десятками зацікавлених поглядів?

Але ж воно теж, як видно, закладене в характері Ганни Григорівни. Душевна шедристь, вона ж і в тому, щоб поділитися з ближнім не тільки окрайцем хліба. Якщо пізнав — передай іншому, якщо умієш — навчи і будь твої знання та уміння поміжени.

Пізніше ця надлишкову шедра жінка розповідатиме й розповідатиме про себе. А мені буде жаль, чому це тільки я можу слухати цей ніжний і проникливий

добре, про світле. Знаєте, то якось так, як художник береться за нову картину...

— Я уявляю. А як ви ставитесь до тих людей, які бояться навіть узір дати відшпигати?

— Співчуваю їм. Бо краса лише для себе — не краса, а ярмо. Я настільки захоплена вишивкою, взагалі рукодільним, що не можу комусь відмовити, якщо забажає створити щось подібне. Я кілька років тому, зізнаюся Вам щиро, в кількох школах гуртки рукодільни вела, додому вночі поверталася, але яка була щаслива від того, що дівчатка навчилися вишивати, чи в'язати! Це ж вони вже зможуть для себе, для своїх майбутніх родин щось гарне творити і жити з друзями з Красною...

А як тепер?

— Звичайно, гуртки не стало, хоч навчати я дітей не перестаю. Правда, що в школі, то не в себе вдома...

— Може, варто пожертвувати заради вишивки чи її інших гуртківських ремесел якимись

литися. Це, повірте, не важко.

— А коли вам молитва допомогла так би мовити, очевидно, щоб кожен в це повірив?

— Безліч, безліч разів! Хіба я могла б оце все повизивати без молитви? Та, якщо добре подумати, то на вишивках моєї і є молитви Богові за ту красу, якою Він нас обдарував! Але ось конкретний приклад. Побратися ми з Іваном. Перша дитина народилася. А тоді десь згодом і хвороби почали до нашої донечки навідуватися. Та що їйеш — життя є життя. Хату перебудували. І одного дня треба було мені хліб спекти. Тісто мама залишила і пішла у справах, а мені треба було піч виготувати і, одним словом, зробити все, щоб тісто хлібом стало. А в мене ще досвіду в цій справі не дуже було. Рідна матуся мене жаліла, до гарної печі не часто підпускала, все своїми руками більше старалась. Що я роблю? Хвору донечку на ліжечку заспокоюю, трісочок навколешках колю, і так шире перед тією піччю Богу молюся, аж плачу...

Прийшли майстри на обід, прийшла і мама. Крають мої палички та прихвалюють, що хліб такий смачний улав. Потім запитують, котра газдиня пекла? "Ганнуся, — мама сказала. — І в мене не завжди такий виходить..." — визнала.

Ось такий спогад. Що й казати, у кожного бувають свої життєві істини. Нелегкі. Буває й так, що хтось тільки того й жде, щоб спіткала тебе нещадка, чоловік посварив, засумнівався, а чи не ледарку собі за жінку взяв? А молитва, як бачите, і умінь додає, і святості, і любові.

Запитувати Ганну Григорівну можна багато про що. Бо ж скільки у житті нашому і темного, і незрозумілого, і такого, що затьмарює обрій нашої долі. Отож, я й запитала Ганну Григорівну, як це так, що вона така шедра, відкрита душею, усім ділиться, нічого в скриню не замикає, а що ж має за це навзаєм?

— О, багато! Я така щаслива, коли людям добре. Коли люди діляться зі мною радістю. А скільки добрих порад до мене припливало саме тоді, коли мені було дуже важко!

— Поділіться хоч би одною. Можливо, вона також комусь в пригоді стане, — пропоную своїй співбесідниці.

— З радістю. Оце хворіли в мене діти, коли були маленькі. Тільки одного з лікарні вигнали, коли з другим щось коїться. Я вибилася з сил, просто не знаю, що діяти, ніби наслання якесь. А заходить якось до мене така не дуже молода жінка в бібліотеку і каже: "Чудя я, Ганнусячко, що маєш клопіт з дітьми". Я згоджуюсь. А вона: "Як хочеш, аби діти здорові росли, не перешмагати в суботу, бо оту всю нечисть зливаєш на родову лінію, і твої предки гнівються за це на тебе. Краще помоліся за них цього дня та милостиво давай". Так з того часу й роблю.

Ось така вона, Ганнуся — бібліотекарка з Довгополя, людина з доброю гуртківською вдачею і прекрасною українською душею. Вона не нарікає на труднощі, вона творить Себе. Своєю родиною. Допомогає кожному, хто порад. Допомогає Україні.

Нам залишається лише дивуватись, чому дотепер їй не присвоєне звання народної майстрини, адже вона його вже давно заслужила. Та це вже тема для іншої розмови.

Наше завдання — просто розповісти про людину, яка володіє особливим хистом, особливим скарбом. Якщо Ви в це повірили, то це нас справді радує.

вмобратла красу...

голос, чому її не можуть почути сотні, тисячі, кому так, можливо, потрібна некриклива, непоказна мудрість цієї довгопольської майстрини.

— Це в душі нашій криється така потреба — красу творити. Якщо на грядці, то щоб обов'язково там щось квітло і пахло до осінніх морозів. Якщо в оселі, то щоб було вчисто і гарно, та ж ми не просто люди, а ще й українці. — замислено мовить Ганна Марфієвич.

Ось воно що, в чому, виявляється, вся премудрість криється! Українці ми, та ще й на Гуцульщині проживаємо, в такому чарівному краї, де краса зі всіх сторін вихлопує — з шарнірок квітучих, лісів вічнозелених, джерел негмамовних. І з усього цього на кожного з нас стільки доброї енергії летиться! Ми просто не хочемо ніколи до цього прислухатись, дати можливість зорієнтуватись власній душі, що в ній відбувається.

А ніша співрозмовниці ще в дитинстві навчилася слухати власну душу. В цьому допомогла їй її добра порадиниця бабуся, котра вишивала такі сорочки, які вважали молоді до шлюбу і свято вірили, що будуть щасливими.

Запитую:

— Коли починаєте нову вишивку, про що думаєте?

— Про різне, але тільки про

кількома годинами на тиждень з існуючих програм?

— Це вирішувати, звичайно, треба хоч би й на рівні педагогічних рад. Треба, щоб діти вчилися цього і в родинних, тоді менше гаятимуть такого дорогоцінного часу.

— О, це мудра рада. А як це, що від вас і Віталік вишивкою захопився? Тато його не ревнує? Міг би різьбити чи технікою зацікавитись.

— Я не борюю. Нехай усім займається. Але якщо йому вишивання припало до вподоби, я шм тшуся, бо це ж у нього в такий спосіб вихонечко в світ відкрилося...

Ось такий наш діалог. Ганні Григорівні є про що розповісти, є чим поділитись, і навіть тим, як важко з дітьми їй доводилось, як непросто було звикати до нової чоловікової оселі, родинного укладу.

— І що ж ви робите, коли важко буває?

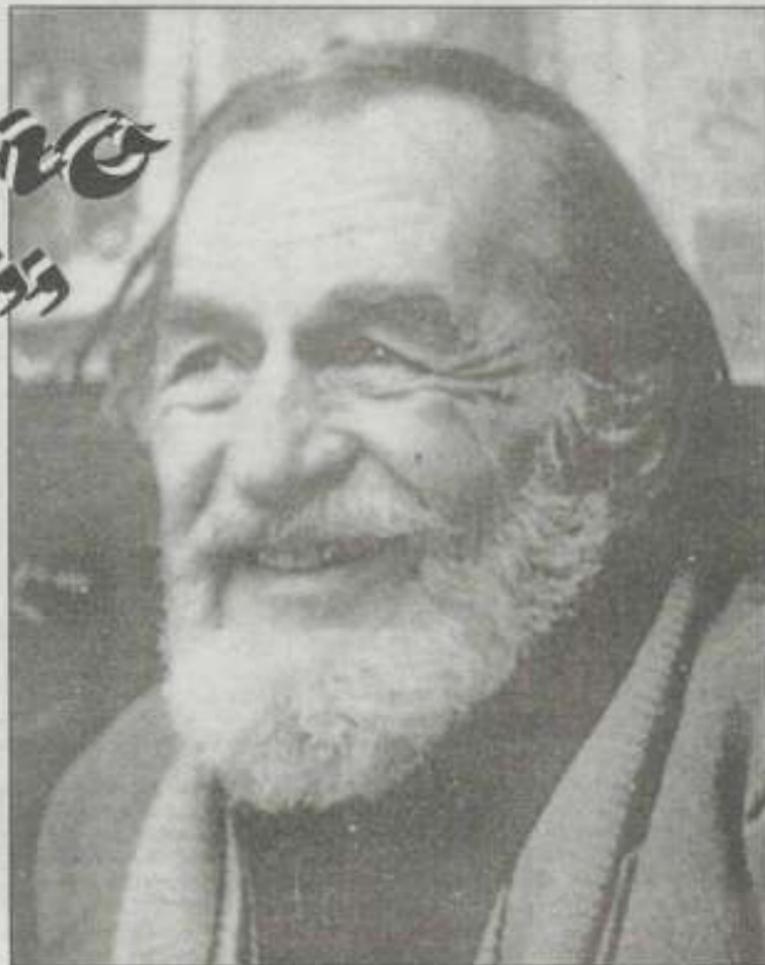
— Молюся.

— Наприклад?

— Яку роботу я не починала б — чи на городі, чи в хаті — спочатку молюся. І коли до столу сідаємо — теж з молитвою. І після обіду чи вечері теж не забуваємо помолитись. Якоюсь у нас в гостях хлопчик був. Пригостили ми його. А він і "Дякую" не сказав. А мій Віталік тут же: "А чого ти не дякуєш за дар Божий, а моїй мамі — за труа?" Ньково стало дитині, бо не вона винувала. Та я заспокоїла, вірю, що цей урок запам'ятається. А щоб не траплялось подібного, треба вчити дітей мо-

До 60-річчя Тараса МЕЛЬНИЧУКА

“*Це діло совісне*”

Батько вмирає повільно.
Батько бився на мене.
Крізь думи його пройшли війни,
Моя кулі крізь груди опені.
Батько вмирає і старіється влітку,
Що землю забрав колгосп.
А земля йому готувала вино —
Хрест серед цвинтарних рос.
І чого він за землю тримався,
Моя до неї приторіс гуповиною?
Була земля для нього сонечком
майським,
А стала навів домовиною.
Тяжко жив і вмирає він тяжко,
Просив сина, щоб його добили.
І світу червона ромашка
Востаннє ціла йому біло.

А світ не може без
перетурбації,
І досі без воєн не може світ.
Зостався людина праця
І волошковий любові світ.

Ці двос вартують землю.
Ці двос дають життя.
І пахнуть небом сзера,
І волошками пахнуть жита.

Доки буде Людина — буде пісня
й калина,
Буде віра в життя,
І світатиме росами Україна,
І буде всміхатись до сонця дитя.

Буде вірність, краса і розум,
Й віща сила, що творить нове.
Будуть, вихори, смерчі і грози,
Будуть! —
поки Людина живе.

А ненавидіти мусим. Ненавидіти
і обертати ненависть на
любов.
На любов! Це важче, ніж кулі
вилити
І ракету націлити на Москву чи
Бонн.

Це важко. Це наймовірніше важко.
Тільки ж не можна без цього нам
тягаря,
Якщо хочем, щоб синам
світлим ромашки,
А внукам — слово Гете і
Кобзаря.

На Україну дорога моя, на
Україну —
Із усіх безнадій і надій,
Чи то в черну, чи в ясну годину,
Бо там слово мого і мій дім.

На Україну дорога моя, на
Україну,
Камениста, тернова — їду все
одні.
Людина даю одну Батьківщину —
Серце одне.

Земля моя багата
добуццями.
Піснями, могилами і
правдиною.
Не байдуже їй, під якими бути
зраками,
І з якою вірою їти у вічність.

Зірки найкращі з серпневого
неба.
Що пахне у снокосях йонами.
А найпевніша віра — віра
матері в себе.
Віра сина — материнським до-
поям.

Не буде віри цієї — не буде сил,
І серце до серця не знайде
броду.
Якщо для матері не зробить
добро син —
То не зробить добра й для
народу.

Вчора Тарас Мельничук святкував би свій шістдесятитиїтній ювілей, та вже майже три з половиною роки не б'ється поетове серце. Для нас він дорогий не лише як земляк, адже народився в с. Уторопи на Косівщині, а тим, що його журналістське перо служило безпосередньо і верховинцям.

У книзі наказів редакції газети "Світланок" (так називалися раніше "Верховинські вісті") 10 травня 1967 року рукою редактора Михайла Чолія написано: "Прийняти на посаду завідувачого відділом сільськогосподарства редакції Мельничука Тараса Юрійовича". Гортаючи підшивки тодішнього "Світланку", читаючи статті, репортажі, зарисовки, матеріали інших жанрів, підписані Тарасом Мельничуком, пізнаємо позицію їх автора. Найбільше, мабуть, приваблювали його плотогони. Тому він дуже зворушливо розповідав про людей цієї відважної професії, яка в ті 60-ті роки ще не втратила своєї значимості.

Хоча тоді Тарас Мельничук написав лише першу збірку своєї поезії, та в ній добре розбирався. В цьому пересвідчуєся, читаючи підготовлений ним огляд віршів початкухочих поетів Верховинщини "Поезія — це діло совісне". Тарас Мельничук застерігає їх: "Чи кожен з початківців усвідомлює, за яку важку справу взявся? Адже створити хорошу поетичну річ — це те, що викопати криницю, з якої будуть пити люди. Яке ж враження складалося в мене після прочитаного? Більшість авторів ще тільки одну схибу викопали. До дзвонкового джерела ще далеко.

Які ж основні недоліки віршів? Поверховість, загальщина, брак думки і почуття. Розглянемо вірш "Пасічник" Дмитра Калужного. На перший погляд тут усе нібито на місці. Автор досить вправно володіє технікою віршування. Ось як пише про пасічника:

Він в рожевому світанні,
Наче бділка, весь в пушку,
Протирає очі зрання
На старім своїм віку,
Мов метелики, на носі —
Окуляри на виду,
Пасічник в роботі й досі...
На спочинок? Не піді!...
Є тут і ритм, і рими. Є спроба створити образ: "Мов метелики, на носі — окуляри на виду". Але немає найважливішого — отієї "живої душі поезії". Рядки вірша, ніби опале пожухле листя, крізь яке не пробивається жоден пропісок думки і почуття.

Журналіст не мав можливості в ті часи до кінця сказати своє слово. Але про його позицію можна довідатися лише з того, як він обминає те, що в ті часи мало би бути на першому місці. Так лише кілька слів присвячує:

"Про рідний край, про Ілліна,
про комуністичне завтра написав

ли Василь Портяк і Марія Петричак з Верховини, Михайло Гілюк і Микола Пилип'юк.

Але кожен рядок їхніх віршів — це здебільшого заримовані всім давно відомі істини, плакатні заклики, газетні гасла. А поезія, як сказав великий поет нашої епохи Володимир Маяковський, — це невимірювана "ізда в невідоме". Це вічний пошук. Це вміння бачити життя своїми очима, це невимірюване прагнення до відкриття чогось нового, власного, свіжого.

Мова — це найдорожчий духовний скарб наш, — пише Тарас Мельничук. — Вишати її, любити, берегти і леліяти — це святий обов'язок кожної людини, тим паче того, хто прагне, щоб слово його дійшло до людських сердець.

І на закінчення огляду Тарас цитує Андрія Малишка:

"Поезія — це діло совісне,
Не грайся нею безпричинно".

Зайнявся Тарас Мельничук з роботи у "Світланку" 3 квітня 1968 року і пішов у світ, але не широкий, бо радянський режим готував йому важкі випробування: два тюремні ув'язнення і постійне переслідування. Як лише голова обласної організації Спілки письменників України Ярослав Дорошенко: "Пильні стражі тоталітарного режиму не могли не зауважити, що під пером Тараса Мельничука утверджується вільне й своєрідне українське слово, щира любов до України, жагуче прагнення поета до неурядованого життя на своїй предківській землі. В цьому, що характерно, відчувається успадкований вільний дух запорозьких козаків, який не дає стати невірником завойовника ("Заграй, крайська піро, На український голос, на козацький лад").

І хоч поет добре знав повадки комуністичної Феміди (це, як відомо, був час, коли патріотів українського духу, творчих особистостей високого таланту беззаконно переслідували, чинили над ними політлені розправи), про що не трудно здогадатися з таких рядків: "В царів завжди готовий зашморг. На всіх, хто проти них повстає", — йому прагнулося висот і привілля: "Гуцул — так гуцул: По-гуцульськи танцює і знай свої зорі", і йому відкривалися й осачувалися гори у найпотамнішому сповідалася земля, "світличі в душу калиновим тронцем", перед ним мріяв ранок "сивим сонцем очолений" і вирілося, що "Буде небо з українськими зорями", й "Ніхто того народу не поборе, Що народив Шевченка й Сін".

Але нараз налетіла чорна гроза випробувань, вдарив, як грим, жорстокий вирок, луна якого, здавалося, розкатами розсипалася по всій "найвільнішій країні світу".

Судова колегія в кримінальних справах Івано-Франківського обласного суду 11 травня 1972 року засудила: "Мельничука Тараса Юрійовича визнати винним і покарати за ст.62 ч.1 ККУРСР на три роки позбавлення волі у виправно-трудовій колонії суворого режиму, без заслання.

Строк покарання Мельничуку Т.Ю. рахувати з 24 січня 1972 року. Запобіжний захід до набрання вироком законної сили залишити Мельничуку Т.Ю. раніше обраний — тримання під вартою.

Речові докази — збірку віршів під назвою "Чага" — залишити при справі".

Потім Тараса Мельничука буде ще раз запропорено в тюрму, вже за пред'явленням обвинувачення в... розбої! Підійшли зі сліди.

Довелось Тарасові Мельничуку перенести психологічні кайдани, тюремні грати, колочі дроті, табора, де зневажається все високе, нищиться людська особистість, виснажується думка, душа, руйнуються фізичні сили, і в будь-якому мить можна безпозудо поплатитися життям ("А над всім терен До калини схилюся").

У період національного пробудження в Україні по-новому зазвучала поезія Тараса Мельничука. У 1990 році побачила світ збірка блискучої поезії "Князь Роси". І саме за цю збірку Тараса Мельничука весною 1992 року нагороджено Державною премією України імені Т.Г.Шевченка. Торжество правди прийшло під небом вільної України. Тарас Мельничук — законний князь поезії. Висока відзнака підтвердила, що він — один із неповторних українських поетів нинішнього стрімкоплинного часу, який плідно розвиває свій власний творчий стиль, достойно представляє своє покоління в літературному розвої.

У незалежній Україні спали більшовицькі кайдани і з засудженої збірки віршів "Чага". Доповнена новими віршами, вона побачила світ у Коломийському видавничстві "Вік" у березні 1995 року і вмираючий поет встиг її потримати в змучених руках, ніжко пригорнути до зраненого серця. Зворушлива історія написання цієї збірки спонукає

передовим до роздумів: до гордості за нескорену вдану поета. У цій збірці відчутний і бунтарський характер автора віршів, і щедрі, ніжні лірика. "Чага" дає нам приплив енергії духу, віри в щасливу долю нашого народу, за яку боролися героїм словом поет, наш славний земляк, прекрасний гуцул Тарас Мельничук.

Із збірки "Чага" Тараса МЕЛЬНИЧУКА

Війна, як судьба небагання й
химерна,
Гуцуль, мов тиньки, по землі по-
розносила.
І ти, що вмерти, і ти, що не вмерти,
Словодні ідуть зайдусюди до
Косова.

Ідуть здорові, ідуть однорукі,
Ідуть спопелілі в німецьких печах.
Ідуть навропостець — на сонце
руська,
Що стікне сльозою по вістрі меча.
Ідуть, щоб навів не зостаттись
безбатченками,
Не приторости до вітчизни чужих,
А бодяй прорости макама
зарячими
На твоїй, Україно, терновій межі.

Ідуть, хоч і знають, не всі будуть
прийняті,
Ідуть, хоч право мають їти не
усі.
Ідуть — хто людиною,
Хто — кривавим привидом,
Щоб совість умити в мате-
ринській росі.

Батька на робспріл вєли поляки,
Вєли фашисти, вєли свої.
Батькова кров — червоними ма-
ками.
Сто ночей і сто днів плакали
Батькові сопаві!...

Восьмий Гуцульський фестиваль

"Верховинські вісті"

відбудеться через тиждень, 29-30 серпня, у Косові. Це ніби продовження святкування, приурочених Дню незалежності України. Саме з незалежністю тісно пов'язані наші фестивалі. Окривлені Декларацією про державний суверенітет, прийнятою Верховною Радою у червні 1990 року, ми розпочали рух за національне і культурне відродження. Тому новостворене товариство "Гуцульщина" тоді і вирішило провести Міжнародний гуцульський фестиваль 27 вересня 1991 року. Готувалися старанно, не звертали уваги на тодішніх компартійних керівників, які ще намагалися втриматися при владі і хотіли мати вплив на фестиваль. Та це їм уже не вдалося. Не перешкодило навіть московське ГКЧП, бо в дні його безславної агонії у Верховині проводили за-

сідання оргкомітету майбутнього фестивалю.

Перший фестиваль, який провадився у мальовничому пряслому урочищі Запілок біля села Вершині Ясенів, розпочався з молебня і встановлення пам'ятного

хреста. Це було щокордонно, бо відбулося в день великого свята Воздвиження Чесного Хреста. На фестивалі з'їхали не лише делегції з усіх районів Гуцульщини, а й з-поза меж України, з Великобританії, Румунії, Польщі. Це був великий храм гуцулів у щойно народжений вільній і незалежній Українській державі.

Взявши старт у Верховині, фестиваль побував майже на всьому терені Гуцульщини: в 1992 році — у Вишніві, у 1993 — в Рахові, в 1994 — знову у Верховині, в 1995 — в Путилі, в 1996 — у Яремче, у 1997 — у Рахові. І ось цього року восьмий фестиваль скликає гуцулів у Косів. Його мешканці промовляють: "Ласкаво просимо гасців гревних на гуцульський великий храм. Будемо усім раді і пригостимо вас, чим багата наша земля".

Голова Косівського товариства "Гуцульщина" Василь ШКУРГАН приймає естафету фестивалю від голови Рахівського товариства "Гуцульщина" Миколи БЕРКЕЛІ

Торік, на фестивалі у Рахові, відбулася знайомство членів танцювального колективу с.Вітче з гуцулами з Румунії

Світлина
Василя
Манулика

На фестивалі 9 жовтня 1994 року у Верховині. Момент переданої естафети путиллячам

Це наше свято

Микола ПОТЯК,

голова районної організації "Меморіал"

Дорогі брати і сестри! "Об'єднани" свого часу комуністично-шовіністичним режимом, джгались псалмівного дня — 24 серпня 91-го року, який несподівано, мов динаміт, розірвав оте ярмо. Перший день грудня того ж року наші загальнонародним вивченням лезем остаточно прирік нас вже довіку на вільне життя у власній незалежній Україні. Ми, ветерани ОУН-УПА, ділимо з вами цю радість щирим вітанням і побажанням впевнено і непохитно крокувати вперед швидко, відкрито Богом, дорогою національної слави і християнської любові.

Але ми сьогодні йдемо нею, наче зранені, тому залишилися далеко позаду цивілізованих країн світу. Важкий спадок дістався нам від Союзу. Як зауважує наша величезна людина депутат парламенту Слава Стецько: "Народ потрапив у хаос невизначеності, вседозволеності. Цілеспрямовано руйнується незалежність тому, що влада наша ще не зовсім українська, занадто глибоко вкоренилася в народі, особливо в Сходу і Півдні України, почуття меншовартості малороса, безбачення. Сім років кіба не достовірно, аби нарешті перестати вірити в комуністичне майбутнє і не обирати комуністів до парламенту, які просто не можуть жити без Радянського Союзу, без КПРС. Як

не здатні на більше, як на те, що вже зробили. Погляньмо на природу хоча б вздовж Дніпра. Штучними морями затопили не лише найродючішу землю, там зруйнована історична пам'ять тисячоліть. А хімічні заводи, сконцентровані в густозаселених регіонах, кіба не руйнують і довший екологію, не кажучи вже про ядерні мінні типу Чорнобильської АЕС, від якої вже зривається світ. Не признають своєї вини і за геноцид. В той час, коли народ масово гине від голоду, холоду і кулі, велася пропаганда настільки витончено, що в світ вихали українців найшасливішими людьми планети. На цій спланованій руйні досігали могутності і розквіту її творці, перш за все КПРС-КПУ. В парламенті зараз багато їхніх дітей і онуків, які добре запам'ятали оте добро, розкішні кабінети, спеціальні дачі, заповідники, лікарні, санаторії. Вони не знали, та й не могли знати, як жив простий трудявник, інкаше і вони могли опинитися в числі тих сотень тисяч ворогів народу, дешевий робочий сили. Ціх депутатів і зараз рани чужі не болить.

Україні — народ християнський. Церква, духовність могли б об'єднати цей народ. Але і тут не всі поміняють своєї відірваності від Христової вселенської Церкви. Хто і для чого це робить. Для чого стільки православних патріархів в Україні? Ідучи до незалежності в повному розумінні, народ повинен примувати до духовної незалеж-

ності, яку може забезпечити Вселенська Церква. Обряди тут не причому, бо це лише зовнішня форма витвору людей. Приміром, наш Візантійський більш пишній, його називають грецький, або православний чи східний. Але нинішня, духовна влада в Україні, поскільки йде боротьба за саму незалежність, не зможе об'єднувати духовно народ і владити в цю церкву. Швидше зробить це сама паства, яка не пов'язана з привадами і багатством доходу, на які впливають її чи інші політичні течії. Саме такої церкви і таких незалежних віруючих боявся російський цар і загравив Київську митрополію в свій час. Як відомо, в 1946 році з винищенням патріотів ОУН-УПА заодно була ліквідована і УГКЦ. Тому по-праву ми називаємо її нашою.

Незалежність — це наше свято. За неї стільки страждали, стільки крові століттями проливав народ. І є наліз, що до влади привадує патріоти. А вже народ український в силу історичних обставин ще хиткий, безпомірний, як немовля, яке лоняться за будь-яку руку, аби не впасти.

Хай наші нинішні і майбутні президенти, голови парламентів, прем'єр-міністри будуть улюбленими всенародного визнання і пошани, як такі, що виправдали довір'я найширших верств населення. Бо ж незалежність — шасливе життя всього українського народу.

Слава Україні!

Телепрограма ГРТ

ПОНЕДІЛОК, 24 серпня

5.00 Телеканал "Добрий ранок". 8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 22.25 Новини. 8.15 "Роксолана — полонниця султана". 8.55 Поле чудес. 9.55 Здоров'я. 10.20 Домашня бібліотека. 10.30 Вгадай мелодію. 11.15 "Разом". 12.00 Фільм "Оповідь про Сивуша". 13.35 Мультифільм. 14.20 Мультисеріал "Тін-Тін іде слідом". 14.45 Маршфон-15. 15.05 Зоряний час. 15.40 "Літо наших надій". 16.05 ... До шістьнадцяти і старше. 16.30 Навколо світу. 17.20 "Роксолана — полонниця султана". 18.05 Час пік. 18.30 Вгадай мелодію. 19.00 "Лякони у масці". 19.45 На добраніч, діти! 20.00 Час. 20.40 Серіал "Горещі". 21.50 Авторська програма Е.Радінова. 22.35 "Будинок на Грубній".

ВІВТОРОК, 25 серпня

5.00 Телеканал "Добрий ранок". 8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 23.50 Новини. 8.15 "Роксолана — полонниця султана". 9.00 "Лякони у масці". 9.45 Символістика. 10.20 Домашня бібліотека. 10.30 Вгадай мелодію. 11.15 "Разом". 12.00 Фільм "Оповідь про Сивуша". 13.40 "Мультифільм". 14.20 Мультисеріал "Тін-Тін іде слідом". 14.55 Шасливий випадок. 15.40 Серіал "Літо наших надій". 16.05 ... До шістьнадцяти і старше. 16.30 Навколо світу. 17.20 "Роксолана — полонниця султана". 18.05 Час пік. 18.30 Вгадай мелодію. 19.00 Тема. 19.45 На добраніч, діти! 20.00 Час. 20.40 Кіноконцерт "На Вас очікує громадянка Ніканорова". 22.25 Футбол. Кубок УЕФА. "Динамо" (Москва) — "Полонія" (Польща).

СЕРЕДА, 26 серпня

5.00 Телеканал "Добрий ранок". 8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 23.15 Новини. 8.15 "Роксолана — полонниця султана". 9.00 Футбол. Кубок УЕФА. "Динамо" (Москва) — "Полонія" (Польща). 9.45 У світі тварин. 10.20 Домашня бібліотека. 10.25 Дженгльмен-шоу. 11.15 Програма "Разом". 12.00 Мелодрама "Господиня дитячого будинку". 1 с. 14.20 Мультисеріал "Тін-Тін іде слідом". 14.45 "Класна компанія". 15.15 Поклик джунглів. 15.40 Серіал "Літо наших надій". 16.05 ... До шістьнадцяти і старше. 16.30 Навколо світу. 17.20 "Роксолана — полонниця султана". 18.00 Футбол. Ліга Чемпіонів. "Спартак" (Москва) — "Літокс" (Болгарія). (у перерві: 18.50 На добраніч, діти!) 20.00 Час. 20.40 Комедійний бойовик "Смертельні бої". 22.30 Док.детектив "Океан".

ЧЕТВЕР, 27 серпня

5.00 Телеканал "Добрий ранок". 8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 23.50 Новини. 8.15 "Роксолана — полонниця султана". 9.00 Тема. 9.45 Доки всі вдома. 10.20 Домашня бібліотека. 10.25 "Щі потіши тварини". 11.15 Програма "Разом". 12.00 Мелодрама "Господиня дитячого будинку". 2 с. 14.20 Мультисеріал "Неймовірні пригоди Джона Квеста". 14.40 Класна компанія. 15.10 Сінкма. 15.40 Серіал "Літо наших надій". 16.05 ... До шістьнадцяти і старше. 16.30 Навколо світу. 17.20 "Роксолана — полонниця султана". 18.05 Година пік. 18.30 Щі потіши тварини. 19.00 Щоб пам'ятали. 19.45 На добраніч, діти! 20.00 Час. 20.40 Детектив "По тонкій кризі". 1 і 2 с. 0.00 "Тися осли".

П'ЯТНИЦЯ, 28 серпня

5.00 Телеканал "Добрий ранок". 8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 23.20 Новини. 8.15 "Роксолана — полонниця султана". 9.05 Клуб мандрівників. 9.55 Сьмак. 10.15 Домашня бібліотека. 10.25 Грай, гирини! 11.15 Програма "Разом". 11.45 "КВК-98". 14.20 Фільм-казка "Осінь шкура". 15.40 Мультифільм. 15.55 Вулиця Сьмак. 16.25 "Горіше Фрутте". 17.20 "Роксолана — полонниця султана". 18.10 Здоров'я. 18.45 Поле чудес. 19.45 На добраніч, діти! 20.00 Час. 20.40 Комедія "Італієць у Парижі". 22.30 "Загибель бога".

СУБОТА, 29 серпня

7.00 Фільм "Сльозоти". 8.45 Слово пастиря. 9.00, 14.00, 16.55 Новини. 9.10 Домашня бібліотека. 9.30 Ранкова пошта. 10.05 "Каламбур". 10.40 Сьмак. 11.00 Повернення Трет'яківки. 11.25 "Музика компанії". 12.25 Фільм "Не могу сказати "прощай". 14.20 "Цивілізація". 14.50 У світі тварин. 15.30 Мультифільм. 16.10 Як це було. 17.15 Запрошує Концертна студія Останіно. 18.25 Комедія "Велика перерва". 4 с. (заключення). 19.45 На добраніч, діти! 20.00 Час. 20.40 Комедія "Італієць у Парижі". 22.30 "Загибель бога".

НЕДІЛЯ, 30 серпня

6.45 Комедія "40 на користь Тетяноі". 8.15 Спортлото. 8.40 "Дісней-клуб". 9.00, 14.00, 22.55 Новини. 9.10 "Негустісі нотатці". 9.30 Доки всі вдома. 10.10 Ранкова зра. 11.00 Слово Росії. 11.30 Грай, гирини! 12.00 Сьмакські відомості. 12.30 "Піжакана одяєс квінцян Кусто". 13.25 Символістика. 14.20 Клуб мандрівників. 15.05 Футбольний огляд. 15.40 "Дісней-клуб". 16.35 Колесо історія. 17.20 Крашні автомобілі у Москві. 18.00 Фільм "Справа Румунцела". 20.00 Час. 20.35 Комедія "Німе кіно". 22.25 "Абакур". 23.10 Фільм "Фелора".

РЕКЛАМА

2
12:32

Дорогу донечку та сестричку
Мар'янку ШЕКЕРЯК
з с.Краснолілля вітають
з днем повноліття
тато, мама та сестричка Інна.
Твоє дитинство вже пройшло,
Роки пробігли, дні, години,
І повноліття вже прийшло
Тобі на радість й для родини.
Будь же шаслива та здорова,
Весела, мудра і красива.
Рости батькам на радість, доня
наша чорнобрива.
І пам'ятай, що ти вже є людина.

Селенсько-фермерське
господарство Сапризучука
Юрія Семеновича
закривається.
З претензіями звертатися
протягом одного місяця.

СКОРБОГА

Учніський та педагогічний колектив Білоберезької школи І-ІІІ ступенів висловлюють глибоке співчуття сім'ї Шарбуржків Юрія і Марії з приводу передчасної смерті їх дочки, учениці VIII класу Світлани.

Колектив лікувально-оздоровчого комплексу "Верховина" глибоко сумує з приводу передчасної смерті начальниці КРЗ ХАЛМАТОВА Сергія Борисовича і висловлює глибоке співчуття рідним і близьким.

Молитва Україні

Володимир ТРИГОРАК,
с.мт. Верховина

На дивострунах
Найкращих надій
Молюся Україні
І Господа щиро благаю,
Щоб її рятував
На вселюдському розпутьті.

із шкля "Ти - Вічна
любов, Україно!"

Від рабської покірності,
Від мору бідності,
Від всілякої підлості,
Щоб землі моєї
Завше
Щасливою бути!

Рідна Україна

Ще смутними в серці її віє
Чорнобильська мота гроза.
Та воля, як небо, зоріє
І квітне неплінна краса.
Неньку Україну
Горе хай мине,
Сніжки ж її страждати
На своїм віку?
Гей, ніде на світі
Кращої немає

За Україну-неньку
Ніжну і дзвінку.
Заграють ще сили народу,
Заграє життя океан,
А дзвонів святлові аґорди
Розвіють печальні туман.
Ще Мати щасливою буде,
Як гожа, співуча весна,
Недолю й неволю забуде
Земля, мов зоря, чаріана.

Не журись, Україно!

Не журися, Україно,
Господа вітай!
В тебе є чарівне віно —
Волі сонцеграй.
Знов тобі всміхнеться
щастя довгождане
Бо твоє жагуче серце —
Диво незрівнянне.

Ще можуть твого народу
У віках заграє,
А красу твою неплінну
Світ весь привітає!
Не печалься, Україно,
Господа вітай!
В тебе є чудесне віно —
Волі вічнограй!

Поможи нам, Боже

Василіна ПЛІТКА,
с.Дзюворівка

Як мати, Україна — вона у нас
одна.
Ію зовсім мало років — вона ще
молода.
Вона ще безпорадна, неначе
немовля.
Невпевнена ще мова, невпевнена
хода.
І як малі дитини, що б там не було,
Потрібна їй турбота, і ласка, і
тепла.
Ми з вами, українці, та що тут
говорити...
Ти дай нам, Боже, хисту, щоб
научились жити.
Не рвімо Україну на частки і
шматки.

Енергію не тратьмо на самі
балачі.
І не торгуймо тілом, не плачмо
по лутках,
І мірну свою долю тримаємо в
руках.
Не продаваймо силу — вона
потрібна й тут.
Зпам'ятає, не в багатстві і не в
"домрах" суть.
Живім не по шаблону — у нас своє
життя.
І все, що починаєм, доводимо до
пунта.
Пуртуємось воєдино — мета у
нас одна —
Щоб славна Україна мужніла і
цвіла.
Таї поможи нам, Боже, в політиці
і труді,
Щоб многа літ прожити, а не
згоріти в вогні.

Верховинські
ВІСТІРегістраційне свідоцтво №225
від 7.02.1994 р. Індекс 61748.
Виходить з 1 травня 1941 рокуЗасновники — Верховинська районна рада
народних депутатів, колектив редакції газети

Редактор Дмитро ВАТАМАНЮК

Адреса редакції: 285280, с.мт. Верховина
Івано-Франківської області, вул. Франка, 107
Розрахунковий рахунок 26003200011001 у Верховинському
відділенні банку "Україна" МФО 336246, код редакції 02472996.

Телефони:

редактора - 2-12-48; заступника редактора - 2-12-32;
відділ національного і духовного відродження - 2-14-76;
економіки - 2-14-49; комп'ютерний, радіоінформації - 2-10-52;
бухгалтерія - 2-14-67. Тел./факс (03432) 2-12-32.
Комп'ютерний набір і верстку газети виконали в редакції "Верховинських вістей" Ганна Кірашук, Людмила Соколюк та Роман Клям.
Газета віддрукована в Івано-Франківській обласній друкарні.
Замовлення №934. Обсяг 2 друковані аркуші.
Тираж 2570 примірників.

Редакція не завжди поділяє погляди авторів публікацій і
залишає за собою право редагувати та скорочувати їх тексти. За
достовірність реклами відповідає замовник, за правдивість фактів —
автор. Листування з читачами ведеться, в основному, на сторінках газети.

Літературно-
мистецька сторінка

"ЧЕРМОШ"

Ансамблем — 7 років

Ваш інтер'єр
Дмитро КРАЩУК

Всі ми звикли, що ансамбль "Черемош", яким керує заслужений працівник культури України Роман КУМЛИК, бере активну участь практично в усіх культурно-мистецьких заходах в районі. І не тільки... Він представляв музику на Гуцульських фестивалях, неодноразово виходив їх дипломантом, а останніми роками його добре знають за кордоном, особливо у Польщі. Перший виступ ансамблю "Черемош" відбувся саме на Першому гуцульському фестивалі "Струни Черемоша", який проходив після проголошення незалежності України. Так, що впевнено можна сказати, що "Черемош" — ровесник незалежності України. Напередодні 7-ї річниці незалежності Роман Кумлик вже вкотре повернувся із Польщі. Яка мета цієї останньої поїздки? З цього запитання розпочалася неминуща розмова із відомим музикантом.

— 19-26 липня оркестр Святого Миколая з Любліна і Академічний центр культури університету ім. Марії К'юрі-Скłodовської запросили наш ансамбль для проведення уроків музики і танців. Треба зазначити, що подібне навчання провалять в Польщі щорічно. Минулих років воно проходило в Любліні, а тепер Явиронку (Львівщина, до речі, колишній українській землі). Жили всі ми в наметах. Кого інтересувала гуцульська музика, то вчили грати, а також навчали танців "Аркан", "Гуцулка", "Решето". А наостанок були влаштовані спеціальні іспити гри на народних інструментах, які ми приймали.

Значайно, нас радує, що в Польщі люблять і цінують гуцульську музику, традиції, обряди. До речі, їх дуже цікавить аутентичність мистецтва.

Є такий відомий шиттель лемківських звичаїв, обрядів, одягу Тадеуш Келбасінський із Ольховця. Там він організував приватний музей, де зібрані всі старовинні речі. Він навіть скупив б лемківських костюмів. І коли вінчачуться молоді, то він просить, щоб пара молодих була одягнена в цей одяг. Так помаленьки він повертає молоді до рідних (але, на жаль, призабутих) традицій, обрядів. І його старання приносять результат — все більше і більше жителів Ольховця повертаються до лемківського одягу, традицій. Його сини теж побудували хату у старовинному стилі. Цей приклад я навів для того, щоб кожен зрозумів, як важко повертати втрачене. І нам, гуцулам, треба шанувати і примножувати традиції, обряди, одяг, пісні, музику, мистецтво, мову. Без цього всього ми втрачимо свою самобутність.

— Не менш успішною, пане Ро-

мане, була поїздка оркестру "Черемош" в Польщу і напередодні травня?

— Саме тоді проходили у Краківі Дні української культури. Наш "Черемош" в складі Василя Гимеука, Миколи Івонка, Степана Паньківца та Петра Тинкалюка брав участь в цьому святі України в Польщі. В рамках днів культури України проходила й звукова конференція "Василь Стефаник і його епоха", в якій брали участь науковці з Прикарпатського університету імені В. Стефаника на чолі з ректором Віталієм Кононенком. Вони також брали участь у відкритті пам'ятної дошки Богдана Лепкому. В Днях культури брав участь театр Курбаса, "Мертвий півень", у галереї українського мистецтва була відкрита виставка картин українських митців Володимира Костирка, Юрія Коха і Петра Гумнюка.

Розпочалися Дні української культури приватним ефіром на краківському телебаченні. Спочатку наш консул Зіновій Куравський представив Україну. Я виконував соло на тилкні з тріостини музиками. Потім відбулося представлення інших творчих колективів з України, а далі було інтер'єр з мною про музичні інструменти, обряди, а на екрані показували фільм з Гуцульщини про наш "Черемош", Криворівню, похорон відомої Параски Плітки-Горшків. Закінчився приватний ефір "Легендою про пастуха" у виконанні ансамбля.

Потім ми грали в містечку Гладішеві, на представленні коней гуцульських, а останнього дня в Краківі організували своєрідну ніч танців.

Від автора.

Ось як писала про це газета "Наша столиця": "Але всі рекорди заволоніння публікою побили тріостини музики сурту "Черемош" з Верховини. Керівник, Роман Кумлик, перетворив концерт на своєрідну дискотеку. Усі бажаючі мали змогу навчитися гуцульських танців. Втіху отримали як самі танцюристи, так і глядачі, бо дуже вже це кумедно виглядало. Збавка з гуцулами в ніч з суботи на неділю тривала до четвертої години. При-

значення для забави було вибрано достатньо цікаве — клуб "Под вурали" на вулиці Раяк. Тут віино продається алкоголь, бачкове і плинкове віино, але жодного ексцесу не трапилося. Численні туристи, які в цей час шведили центром Краківом, юрбали припадали до наш клубу, стежачи за гуцульськими танцями, а дехто долучався й сам".

Для нас консул влаштував прийом. Для дипломатичних працівників наш ансамбль дав 40-хвилинний концерт. До речі, Зіновій Куравський зазначив, що ми, в полігонному плані представляючи Україну, зробили більше, ніж би прийшло половина культурно-мистецьких колективів Києва.

— Романе Петровичу, як сприймають в Польщі появу на карті суцільської держави — України, як ставляться там до нас, українців?

— Україну і українців сприймають дуже добре. Польки розуміють наш сучасний економічний настрій, як окремі з них допомагають, як можуть. Наприклад, Богдан Брага, керівник оркестру Святого Миколая, подарував для музею Гуцульщини, який і створюю дома, скрипку-долобанку польських гурали, бізнесмен Марек Скуре купив у Василя Чернівського із Шепота шматки і теж подарував для музею, а відданий вже Тадеуш Келбасінський — два томи "Гуцульщини" Володимира Шухевича на польській мові. Те, що останній великий патріот Лемківщини, я вже говорив. Він на свої кошти створив приватний музей "Лемківщина".

Польки захоплюються мистецтвом Гуцульщини, України. Так Карпатське товариство з Варшави презентувало для нас старовинний фільм про Гуцульщину, знятий в 1928-29 рр. та "Тіні забутих предків". Багато пише про наш край журнал "Плай".

Кожний наш концерт слухають завжди переповнені зали, всі цікавлять самобутність гуцульського мистецтва. Виступаємо ми в школах, на різних зібраннях. Польки на практиці застосовують слова Тараса Шевченка — і свого не цуруються, і чужого нічачуться.

Вчитися цього нам треба у них.